CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i'r: **Pwyllgor Moeseg a Safonau**

Dyddiad y cyfarfod: **25 Mai 2022**

Teitl: **Tueddiadau'r Cwynion am Gynghorwyr - 2021/22**

Pwrpas yr adroddiad: **Er gwybodaeth**

Cyflwyniad
Ar 17 Ionawr 2022 roedd y Pwyllgor Moeseg a Safonau wedi cytuno y byddai'r Swyddog Monitro yn adrodd yn chwarterol i'r Pwyllgor ar dueddiadau o ran cwynion, a'u difrifoldeb.
Gan na fydd y wybodaeth ar gyfer Chwarter 1 2022/2023 ar gael tan ddiwedd Mehefin 2022, mae'r Swyddog Monitro wedi cyflwyno isod y data a'r tueddiadau perthnasol.
Adlewyrchir y ffigurau hyn yn adroddiad blynyddol drafft y Cadeiryddion ar gyfer 2020/21.

Mae safonau ymddygiad Aelodau Cyngor Sir Ceredigion yn gyffredinol yn 2021/22 i'w ganmol.

- Nid oedd cwynion gan Aelodau am Aelodau.
- Nid oedd cwynion gan y cyhoedd am Aelodau.
- Nid oedd cwynion gan swyddogion am Aelodau.

•Er bod bwlio, bygythiadau a/neu ddiffyg parch/cwrteisi yn parhau i fod yn broblem, mae'r berthynas rhwng Swyddogion ac Aelodau Cyngor Sir Ceredigion wedi gwella, gyda llai o achosion o fwlio, bygwth a diffyg parch/cwrteisi nag o'r blaen.
•Mae'r enghreifftiau o iaith amharchus, anghwrtais neu sarhaus gan Gynghorwyr mewn cyfarfodydd cyhoeddus wedi cynyddu - mwy o regi.
•Mae angen i gynghorwyr fod yn arbennig o ofalus gyda'u hiaith yn ystod cyfarfodydd dros y we, gyda'r defnydd o feicroffonau a phobl yn llai effro i'r ffaith fod sylwadau'n cael eu clywed.
•Mae'r Cynghorwyr yn deall i raddau helaeth yr angen i ddatgan buddiannau ac yn gwneud hynny yn brydlon ac mewn ffordd briodol. Gofynnir am gyngor gan y Swyddog Monitro ar adegau priodol.
•Mae'r defnydd o gyfryngau cymdeithasol fel fforwm i Gynghorwyr wneud sylwadau/mynegi barn yn parhau i gynyddu. Mae hyn wedi dwyn anfri ar y Cyngor ar adegau.
•Mae'r Swyddog Monitro yn parhau i argymell fod pob Aelod yn cael hyfforddiant diweddaru am y cyfryngau cymdeithasol a hefyd am ddiogelu data (gan gynnwys cyfrifoldeb Cynghorwyr fel rheolwyr data).
•Fel mewn blynyddoedd blaenorol, mae'r Swyddog Monitro wedi nodi y byddai rhai Cynghorwyr Sir yn elwa o gael hyfforddiant diweddaru/ychwanegol ym maes Diogelu.

- Mae'r Aelodau'n parhau i fod yn fwy ymwybodol o'r angen i:
  - ystyried a oes buddiant ganddynt, a

- datgan unrhyw fuddiant wrth gyfathrebu/gohebu â swyddogion.

2021/2022
- Negeseuon ar y cyfryngau cymdeithasol
- Diwylliant/agwedd sâl
- Rhegi
- Diffyg parch/ystyriaeth at swyddogion/clercod
- Bwlio
- Lledu gwybodaeth ffug
- Ymddygiad bygythiol
- Diffyg parch/ystyriaeth/cwrteisi at swyddogion
- Ymddygiad amhriodol
- Gwahaniaethu yn erbyn grŵp lleiafrifol
- Mae iaith amharchus, anghwrtais neu sarhaus gan Gynghorwyr mewn cyfarfodydd cyhoeddus wedi cynyddu - mwy o regi.
- Mynd y tu hwnt i’r rôl
- Galwadau afreal ar swyddogion
- Mynnu gormod
- Methiant, yn ôl pob tebyg, i ddatgan buddiant
- Ymddygiad rhywiol amhriodol
- Aflonyddu
- Dwyn anfri ar swydd neu awdurdod
- Methiant, yn ôl pob tebyg, i weithredu
- Datgelu gwybodaeth gyfrinachol - cyfryngau cymdeithasol/cyfarfod cyhoeddus
- Euog o drosedd
- Heb ystyried cyngor
- Diffyg didueddrwydd
- Defnydd amhriodol o adnoddau’r Cyngor
- Diffyg yn y broses ddemocrataidd
- Yn destun proses Ddiogelu
- Sylwadau hiliol
- Perthynas negyddol

Argymhelliad: **Bod y Pwyllgor yn nodi’r adroddiad a gyflwynwyd**

Atodiadau: **Dim**

Cefndir statudol: **Deddf Llywodraeth Leol 2000**

Dogfennau cefndirol: **Dim**

Swyddog Adrodd: Dana Jones, Swyddog Gwasanaethau Democrataidd a Safonau

Dyddiad: 25 Ebrill 2022